KANEGEM WEST- EN OOSTHOEK WANDELING

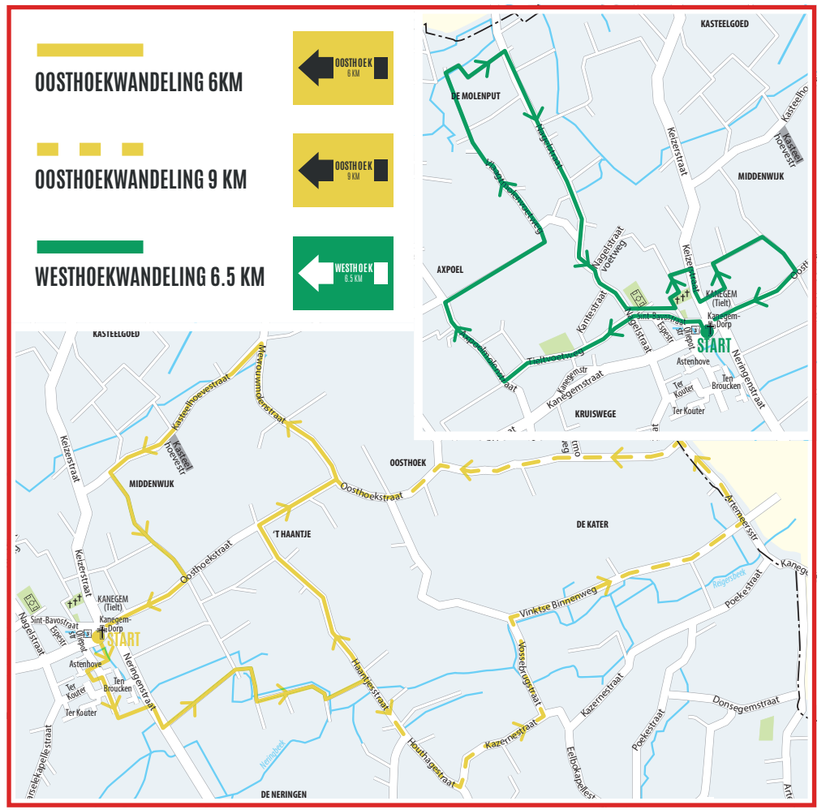

Deze wandelfolder kwam tot stand binnen het themajaar 'Bebloeming' 2016 en wordt gratis aangeboden.
Tekst en concept: Comité Kanegem Bebloemd. Lay-out en druk: Stad Tielt. V.U.: Stadsbestuur Tielt, Markt 13, 8700 Tielt.

INLEIDING

Welkom in Kanegem. Welkom in het bloemendorp. Tijdens de West- en Oosthoekwandeling kom je voorbij knappe landschappen en kom je heel wat te weten over de geschiedenis en rijkdom van het bloemendorp.

PRAKTISCHE INFO

Afstand
Westhoekwandeling: 6,5 km
Oosthoekwandeling: 6 km
uitbreidingsmogelijkheid tot 9 km

Toegankelijkheid
De routes zijn bij regenweer moeilijk berijdbaar met kinderwagens en rolstoelen.

Startplaats
Beide wandelingen starten op het Kerkplein tussen het Oud-Gemeentehuis en de Sint-Bavokerk. Het startbord en de eerste bewegwijzering vind je daar eveneens terug.

Bewegwijzering
Beide routes werden bepijld. De Westhoekwandeling kan je verkennen door de groene pijl te volgen, de Oosthoekwandeling door de gele pijl te volgen.

KANEGEM BLOEMENDORP

SINT-BAVOKERK

De eerste kerk, gebouwd door monniken van de Sint-Baafsabdij in Gent, wordt reeds vermeld in een oorkonde uit 966. Na volledige vernieling door de Beeldenstorm in het begin van de 17de eeuw werd de kerk heropgebouwd in Renaissancestijl. Eind 19de eeuw kreeg de kerk onder pastoor De Maître een monumentale facelift en staat sindsdien bekend als de 'Kathedraal van te Lande'. De Sint-Bavokerk werd in 1983 opgenomen in de lijst van beschermde monumenten en tussen 1995 en 1999 grondig gerestaureerd. Het interieur bevat een preekstoel en koorgestoelte uit de 18de eeuw, alsook het schilderij 'De bruiloft van Cana' van de hand van de 17de eeuwse schilder Gaspar de Craeyer.

FLANDRIENHUIS - BRIEK SCHOTTE

Tegenover de kerk bevindt zich het vroegere gemeentehuis, een gebouw uit de jaren vijftig in Vlaamse stijl. Aan de zijgevel bevindt zich de gedenkplaat 'Entente Florale' ter herinnering aan de internationale prijs die het bloemendorp behaalde in 1992. Op de eerste verdieping kan je het Flandrienhuis bezoeken. Hierin wordt een nostalgische ode gebracht aan de wielercarrière van Briek Schotte. Deze wielerlegende werd op 7 september 1919 geboren in Kanegem. Jef Claerhout vereeuwigde Briek aan de kerk in Kanegem met een standbeeld 'De Flandrien'.

Het Flandrienhuis is elke eerste zondag in april, mei, juni en september, en elke zondag in juli en augustus gratis te bezoeken tussen 14u00 en 17u00. Een Tieltse stadsgids vertelt je eveneens graag over de geschiedenis van Kanegem Bloemendorp en laat je kennismaken met de rijkdom van de Sint-Bavokerk. Groepen zijn ook bij wijze van een groepsarragement welkom buiten de openingsuren, mits reservatie via het Vrijetijdspunt.

MEER WETEN OVER KANEGEM?

Bekijk de gratis brochure Kanegem Bloemendorp op www.tielt.be of haal ze gratis op in het Flandrienhuis of het Vrijetijdspunt.

ALLE INFO

Vrijetijdspunt in Stadhuis Tielt, Markt 13, 8700 Tielt,
T 051 42 82 55 - vrijetijdspunt@tielt.be - www.tielt.be

KANEGEM WESTHOEKWANDELING

We starten aan het Oud-Gemeentehuis en slaan de Sint-Bavostraat in. De straat is genoemd naar de patroonheilige van de dorpskerk. Tot in de jaren 1950 was hier slechts een voetweg als verlengstuk van de Tieltvoetweg.

Aan de rechterzijde zien we de parochiezaal met annex de Heilige Geestkapel. Het betreft nog een bouwwerk van pastoor de Maître, daterend uit het einde van de 19de eeuw. We dwarsen de Nagelstraat, één van de centrumstraatjes waar het comité Kanegem Bebloemd vóór de fusie met Tielt, rozenstruiken liet aanplanten. In totaal staan er 75 soorten. Een roos werd naar Kanegem genoemd.

We komen nu in een mooie voetwegel (kerkewegel) die we over een vrij lang stuk zullen volgen. Langs deze weg zien we de oprit van een hoeve. De twee zuilen waar het hek is aan opgehangen zijn gedeelten van de pilaren uit de oude dorpskerk, die einde 19de eeuw totaal werd vernieuwd.

In het populierenbosje op het erf stond eertijds het geboortehuis van de Flandrien Briek Schotte. Zijn beeld staat opgesteld in het dorpscentrum, naast de kerk.

We komen op de Axpoelemolenweg en volgen die naar rechts. Naast de eerste landelijke woning die we voorbij komen zien we een kleine heuvel met de pletstenen van de Axpoelemolen. De molen werd afgesproken kort na de Eerste Wereldoorlog. Hij was eigendom van de Baron van Poeke en afhankelijk van de molen Axpoele in Ruiselede. Nadat de aardappel als gewas werd ingevoerd, was de nood aan bloem veel kleiner geworden en werd op de meeste molens ook olie geslagen.

Wat verder slaan we de verharde voetwegel in die ons naar de hoeve de Moeninck leidt. Het kapelletje onder de lindenboom werd gebouwd op een pilaar uit de oude dorpskerk.

We vervolgen onze weg langs de voetweg naast de hoeve. Achter de hoeve is nog een mooie ast bewaard. Hierin werd vroeger de tabak te drogen gehangen.

We bevinden ons nu op de Vlaagtmolenvoetweg. De Vlaagtmolen zelf is gelegen in Ruiselede, hoorde bij de heerlijkheid Vlaagt, en was eigendom van de tempeliers. De tempeliers vestigden zich in het jaar 1200 in Kanegem op de hoeve Groot Goet te Viggezele. Bijna alle gronden in deze omgeving hoorden bij hun heerlijkheid Viggezele.

We bevinden ons hier op een van de hoogste punten van Kanegem van waar we een prachtig uitzicht hebben op Ruiselede.

Links, ter hoogte van de bocht in de voetweg, lag vroeger 'de Oude Wal'. Deze ondertussen verdwenen terp sprak vroeger sterk tot de verbeelding en gaf aanleiding tot vele volksverhalen. De meest bekende is deze van de tempeliersburcht die in de grond zou verdwenen zijn.

Op het einde van deze prachtige voetweg slaan we rechts de Nagelstraat in en volgen die tot in het dorp. Daar slaan we terug de Sint-Bavostraat in tot aan de voetweg naast het speelpleintje.

We passeren aan de achterzijde van de pastorie en het kerkhof en komen uit op de Keizerstraat. Eventjes volgen we die naar rechts, maar slaan na een honderdtal meter links af. We lopen langs het vroegere voetbalveld, en slaan op het einde rechts af.

Op het einde komen we terug uit op de Oosthoekstraat recht tegenover De Naelde. We slaan rechts af om zo terug in het dorpscentrum te belanden.

KANEGEM OOSTHOEKWANDELING

Starten doen we opnieuw aan het Oud-Gemeentehuis. In het gazon, links van het Oud-Gemeentehuis, ligt een oude 'roepsteen' die tot het begin van de vorige eeuw gebruikt werd om na de hoogmis lokale berichten en verordeningen af te kondigen.

In het huis met huisnummer 199 van de Kanegemstraat werd in 1933 kardinaal Danneels geboren.

We slaan rechts de smalle voetweg in naast 'Kuren in Kanegem' en dwarsen het lokale speelpleintje. Op het einde slaan we rechts af en lopen rechtdoor het geboortebos binnen. We lopen tussen de boompjes en slaan aan de eerste verharde weg linksaf. We dwarsen nu de wijk Ten Boucken, die samen met de naastliggende wijk Ter Kouter een fraaie verkaveling uit 1990 vormt.

We lopen in zuidelijke richting tot aan de rand van de wijk en volgen dan de graswegel tot aan de rustbank van Rudi De Brabandere.

Rudi De Brabandere, 1953- 2010 was een Tieltse historicus en één van de initiatiefnemers van deze wandelingen. Tevens was hij een belangrijk vorser naar de geschiedenis van Kanegem. Vanop de bank hebben we een mooi uitzicht over de Neringenvallei en op het Groot Goet ten Broucken, eertijds de hoeve van de familie De Brabandere.

We belanden zo in de Neringenstraat die we rechts vervolgen. Deze geklasseerde kasseiweg (anno 1890) verbindt de dorpskernen van Kanegem en Aarsele, beiden op een hoogte van 34 meter. De weg is langs beide zijden beplant met rozen. Er bloeien tijdens de zomer in heel het dorp meer dan 10.000 rozenstruiken in 75 verschillende variëteiten.

Nabij de Neringenbeek, het laagste punt van de weg (15m) slaan we linksaf de gerenoveerde dreef in, richting het Groot Goet ten Broucken.

GROOT GOET TEN BROUCKEN

Deze fraai gerenoveerde hofstede is de oudste beschreven vestiging (966) in de streek en was van oorsprong een Frankische hoeve waarrond het dorp Kanegem is ontstaan. De Frankische heer Cano gaf daarmee zijn naam aan het dorp: Caningahem = 'heem van de volgelingen van Cano'. De hoeve was in het Ancien Régime het centrum van de Sint-Baafsheerlijkheid, eigendom van de Gentse Sint-Baafsabdij.

We volgen het pad langsheen de omwalde hoeve, en komen uit op de verharde privéweg die we volgen tot aan de Haantjesstraat.

Hier kunnen we linksaf voor de kortere versie (6 km) van de wandeling, of slaan rechtsaf voor de langere versie (9 km) doorheen de vallei van de Neringenbeek.

We volgen het pad langsheen de omwalde hoeve, en komen uit op de verharde privéweg die we volgen tot aan de Haantjesstraat.

Hier kunnen we linksaf voor de kortere versie (6 km) van de wandeling, of slaan rechtsaf voor de langere versie (9 km) doorheen de vallei van de Neringenbeek.

UITBREIDING: LANGERE VERSIE

We wandelen over de Neringenbeek tot aan de splitsing van de weg die we links vervolgen in de Kazernestraat. Na een honderdtal meter slaan we links een onverharde weg in. We dwarsen nu de lagergelegen meersen van de Neringenbeek en krijgen terug vaste voet op de Vinktse Binnenweg. We slaan rechtsaf, lopen langs de historische hoeve Goet te Keukelaere en volgen verder de vallei van de Neringenbeek tot aan de volgende kruising, waar we links de Artemeersstraat inslaan, richting Artemeersmolen (of Hardermeersmolen). Deze ronde, stenen korenwindmolen uit 1810 is als één van de laatste Vlaamse windmolens, nog steeds volop beroepsmatig in gebruik om op windkracht, molenstenen en vakkennis meel te produceren. Een zeldzaamheid dus.

We slaan linksaf, de Oosthoekstraat in. De weg is lichtjes klimmend en we bevinden ons nu op de zachthellende flank van de cuesta van Tielt. Wandelend langs de Oosthoekstraat, in de richting van het dorpscentrum van Kanegem, valt het onderscheid op tussen de neringen in het dal en het kouterlandschap op de heuvelrug in het noorden. Daartussen liggen enkele historische hoeven: Hollewalle, 't Gareelken en het Goet te Vlinderghem. Dit open kouterlandschap is tot op heden bewaard gebleven.

KOUTERS

Tussen de 7de en de 12de eeuw ontwikkelden zich hier op de hoge en droge plateaugronden kouters. Kouters zijn als eerste grote permanent bewerkte stukken grond en hoorden bij het dorp (dorpskouters) of bij één grote hoeve of landbouwuitbating (hofkouters). Hun bestaan wordt bevestigd door tal van aangetroffen koutertoponiemen: de 'couttere', de 'couter boven de soete vrauwe', de 'grote lindecouttere', de 'eechoutmeulencouttere'.

We volgend de weg, laten de Demarrez-kapel links liggen en vervoegen ter hoogte van de wijk De Poelman terug de kortere versie van de Oosthoekwandeling.

KORTERE VERSIE

We laten de kippenboerderij links liggen en vervolgen onze weg. Rechts van de straat komen we nog aan de hoeve Ter Leien voorbij. Die was vroeger in de handen van de Gentse familie Borluut. Links bevindt zich het Goet te Olsene, vroeger eigendom van de familie Sersander, markiezen de Luna.

Meteen voelen we ook de weg lichtjes stijgen. Het dorp Kanegem is dan ook gegroeid op een uitloper van het Plateau van Tielt en in de Oosthoek liggen op de hoger delen nog steeds de restanten van de kouters. Deze grote partijen akkerland zijn de oudste landbouwgebieden uit de streek. Ze waren gewonnen op hoger gelegen delen en dus drogere gronden. De lager gelegen gronden werden gebruikt als meersen (= neringen).

Waar de Haantjesstraat uitkomt in de Oosthoekstraat staat een onopvallend kapelletje. Reeds in de 25de eeuw wordt hier het Lieve-Vrouwe Eexcken of de Soete Vrouwe vermeld. De kouter ten noorden van de Oosthoekstraat werd dan ook vermeld als de couter boven de soete vrouwe.

We volgen de Oosthoekstraat naar rechts en slaan op het einde de Mevrouwmolenstraat in.

De uitbreidingslus van de lange wandeling komt op dit punt opnieuw samen.

De statige molen die we links zien liggen is een geklasseerd monument maar spijtig genoeg zeer sterk vervallen. De stenen molen werd in 1945 door een houten molen uit de 17de eeuw vervangen. De houten molen werd gebouwd door de Ridders de Hane. Toen 'Mevrouw' de goederen van haar man diende te beheren kreeg de molen zijn naam toebedeeld: Mevrouwmolen.

We slaan links de Kasteelhoevestraat in. Achter de kasteelhoeve van Hames, de laatste hoeve aan de rechterkant, was eertijds een kasteel (villa) gelegen. Dit werd gebouwd door de Ridders de Hane rond 1620. Hoeve en kasteel waren toen achtvormig omwald en door mooie vijvers omringd. Daar blijft nu niets meer van over. Het gebouw werd in 1750 afgebroken en de stenen werden vervoerd naar Poeke om het kasteel aldaar op te bouwen. De historische inrijpoort sneuvelde bij de laatste verbouwingswerken aan de hoeve.

Even voorbij de hoeve slaan we links een voetweg in (opgepast: de markering is hier op de weg) die ons ter hoogte van restaurant De Naelde terug in de Oosthoekstraat brengt. Die volgen we rechts tot we terug bij de kerk aanbelanden. Links heb je nog een mooi zicht op de Neringenvallei en over de bij het Groot Goet ten Broucken horende Sint-Baafskouter.